

ASRA NYT

Arbejderhistorisk samling Ringkøbing amt

---

41. årgang

nr. 1.

2024

Forhenværende statsminister - Anker Jørgensen

SSN:0996-2939

ASRA NYT Udgivet af ASRA
Museumsgade 32, 7400 Herning

ASRA hjemmeside:
www.asra.dk

Formand:

Villy Sørensen
Boghvedevej 10
7490 Aulum
Tlf: 4053 3176
Mail: formand@asra.dk

Kasserer:

Inge Marie Jensen
Stabyvej 39, Staby 6990 Ulfborg
Tlf: 2883 4577
Mail: Kasserer@asra.dk

Redaktion:

Arkivgruppen
Leo Skaaning
Mail: blad@asra.dk

Arkivmedarbejdere:

Jørgen Aarestrup-Nielsen
Jørgen Markmøller
Jørn Jensen
Niels Hedegård
Frank Madsen
Marianne Christensen
Leo Skaaning

Bladet er trykt med hjælp fra
Metal Herning
Deadline for næste nummer

1. marts 2024

Indhold:

side 2 . Kolofon og indhold
side 3. Formanden har ordet
side 4. En god historie
side 7. Slagteriforbundet i Silkeborg
side 11. Samarbejdsaftale
side 13. ASRA samler på sangbøger
side 14. Har ”eksperterne” ret?
side 15. Fra Anker til Mette
side 19. Kontingent 2024
side 20. Dagsorden for generalforsamlingen 13. marts 2024

Forsiden

Jeg har valgt at sætte Anker Jørgensen på forsiden, ikke mindst på grund af den spændende historie, der har været sendt i TV. Anker var en af de statsministre, der selv havde prøvet at være på en arbejdsplads, før han blev formand for Lager og Pakhusarbejdernes Fagforening. Derfor kendte han til problemerne på arbejdsmarkedet helt fra bunden, og var i sin tid nær ved at få indført Økonomisk Demokrati. Det var helt naturligt, at alle kaldte ham Anker, sådan kunne han lide det skulle være. Anker kunne snakke med alle, og tog på sine gamle dage som pensionist ”ud i det blå” og snakkede med folk. Det var ikke altid planlagt hvor han kørte hen, han kørte derhen hvor bussen eller S toget førte ham. Når han snakkede med turister, var de forbausset over, at den tidligere statsminister kunne det.

Formanden har ordet

Godt nytår til alle læsere.

Nu har vi taget hul på et nyt år, 2024

Det er jo altid spændende, hvad et sådan nyt år bringer.

For de fleste danskere, var nytårssamtalen på få sekunder ændret.

Dronningen meddelte i sin nytårstale, at hun ville overlade jobbet til sin søn Kronprinsen.

Overdragelsen skulle ske:

den 14. januar 2024, netop som Dronningen havde stået ved roret i 52 år.

En fantastisk indsats for Danmark har hun bedrevet i de 52 år, tak til Dronning Magrethe den 2.

Det er vel også på sin plads at byde velkommen til den nye i jobbet, Kong Frederik den 10.

Jeg tror de fleste, der har rundet de 60 år, tænker tilbage på den 14. januar 1972, hvor var jeg?

Hvad skete der netop denne dato?

Jeg selv var på datoen indkaldt til militærtjeneste på Langelandsgades Kaserne i Aarhus, sidste måned af rekruttiden. Her skulle vi stå parade, først to timer for Kong Frederik den

9. som var død. Om eftermiddagen samme dag skulle vi igen stå parade, næsten 2 timer. Nu var det tid for indsættelse af ny regent i Danmark,

Dronning Magrethe den 2. blev udråbt

som Dronning af Danmark.

Så jeg har været så heldig at have været i både Kongens klæder og Dronningens klæder. Min soldatertid husker jeg i dag som sjov og spændende, det var jo bondekarlen fra Vestjylland, der var kommet til storbyen Aarhus, så næsten alt var jo nyt.

Havde dog min gamle folkevogn ”bobbet”, som trofast fulgte mig i min soldatertid. Mine soldaterkammerater fra Vestjylland var også flittige til at køre med.

Nok om fortiden, vi skal jo se fremad, og det er min opfattelse, at der er godt styr på arkivarbejdet.

ASRA har fået endnu en frivillig på arkivet, og i skrivende stund er der endnu en, som vil aflægge os et besøg, for at se, hvad det er vi går og bakser med, så måske??

ASRA har også oplevet mange besøg af personer fra lokalområdet, mange har haft ting og sager med. Det har været bøger, fotos, håndværktøj og kontorredskaber med mere. Der er også fulgt mindre historier med de forskellige arkivalier. Tusinde tak herfor.

Skulle du støde på skrift, protokoller, fotos eller andet, der kan henledes til arbejderbevægelsen, så står vi altid klar med åbne arme. Du kan se på vores hjemmeside, hvordan du kan kontakte os. www.asra.dk

Vær opmærksom på vores generalforsamling. Der er blevet ændret på datoen i forhold til tidligere udmeldt. Se annonce andet sted i bladet.

Villy Sørensen

Mange kender en historie om en fattige opvækst, som alligevel ender ud i noget godt.

Karl Stegger kom til verden, lærte aldrig sin far at kende. Voksede op i en lille stationsby Ormslev ved Århus, hvor han kom på børnehjem.

Den 11. januar 1913 kom en lille vel-skabt dreng til verden.

Selv om han var stor, blev han smuttet som et stykke sæbe mellem et par våde barnehænder ved hjemmefødselen i et af Århus fattigste kvarterer.

En stor brysk jordemoder var det eneste vidne.

Hun var bevæbnet med en kæmpe-taske, store fade og viskesstykker og kogende vand.

Efter navlestrengen var klippet, gav jordemoderen den lille dreng et klask i rumpen. Da skriget kom hurtigt og præcist, var alt, som det skulle være. Jordemoderen forlod hurtigt den lille knast af en arbejderlejlighed.

Det passe den nybagte mor godt, for hun var flov - meget flov.

Den lille dreng var nemlig født i dølgsmål. Hun var ikke gift, og faderen stod ikke stolt ved siden af sengen, som tidens moral krævede det.

Han var stukket af. Både for sit ansvar og såmænd også ud af landet.

Det hårde og kontante velkomstklask fra jordemoderen i den bare, våde barnenumse var mere end symbolsk.

For den lille dreng var ikke velkommen i denne verden. I vore dage var

han blevet fjernet som en abort.

Familien var nemlig slet ikke gearet til endnu en mund, der skulle mættes hver dag

”Jeg begyndte tilværelsen som en skamplet på min familie. Jeg var det, man dengang kaldte et uægte barn. Ved min ankomst har tilværelsen nok virket ekstra mørk for min mor.”

Så håbløst reflekterede Karl Stegger selv over sin håbløse start på livet mange år senere. Men selv om han var uønsket, omtalte han altid sin mor som en elskelig og brav kvinde.

Det forstår man godt, når man ser nærmere på hendes baggrund og det tragiske liv, hun fik.

Marie Stegger Sørensen var ud af en fattig bondeslægt fra Mariager kanten. Hendes forældre, Karl Steggers bedsteforældre var bønder i gammeldags forstand.

De havde forfærdelig svært ved at følge med, da industrialiseringen skyllede ind over landbruget i slutningen af 1800-tallet.

Deres gård var stor, men jorden var sandet, og hans bedstefar forsøgte at redde stumperne, og eksistensen ved at lægge om til svineavl.

Det gik ikke.

Han og hans familie gik fallit lige omkring århundredeskiftet.

Unge Marie måtte fra svinestaldene, i arbejde hos Ceres bryggerierne og vaske ølflasker.

Far Niels måtte slæbe for føden i et job som fyrbøder ved De Forenede Jernstøberier. Pengene var små - så små, at selv mor Katrine også måtte i arbejde. Hun overtog et mejeri i Falstersgade i Aarhus. Her sled hun dagligdagen frem og tilbage og ud og ind med store kasser fyldt med tunge mælkeflasker så hårdt, at hun efter et par år måtte holde op.

Penge var der stadig alt for få af, så Katrine investerede de sidste spare-skillinger i et par strikkemaskiner, som Marie også hjalp med at betjene. Nu kunne folk i Fynsgade og omegn pludselig få stoppet sokker, repareret undertøj og få strikket en varm sweater hos familien Sørensen.

Bedst som Sørensens strikkemaskiner var begyndt at køre på højtryk, lagde en norsk båd til i Århus havn.

Marie mødte på en glad bytur en af skibets sømænd på landlov.

Han var en charmerende gut, der på klingende norsk talte sig direkte ind i den unge bondepiges hjerte.

Han forførte hende til det, vi i dag kalder et engangsknald.

Marie blev gravid. Men alt imens hun drømte om familie, barn og et nyt liv, havde den norske matros allerede glemt alt om guld og grønne skove og det halve norske kongerige, han havde lovet hende den skæbnesvanger aften.

Hans skib var stukket til søs, og var allerede mange sømil fra Danmark, da Karl blev født.

Så vidt vides, satte sømanden aldrig sin fod på dansk jord igen.

Marie og hendes lille søn kunne med andre ord sejle i sin egen sø.

”Hvem min fra var, ved ingen - udover min mor. Hun opgav aldrig navnet, fordi hun følte sig svigtet. Jeg er sikker på, at de kun var sammen den ene gang, da jeg blev til. Da han fik at vide, at hun ventede mig, forsvandt han. Men selv om han forlod hende, må hun have elsket ham alligevel. For mine fornavne Karl og Johan er jo klingende norsk.”

Far eller ej - livet skulle jo gå videre. Nu var Karl der, og Marie og hendes forældre rykkede sammen for at få økonomien og især maden til at slå til. De fik en lille lejlighed i Fynsgade i Århus på fjerde sal.

Det var i øvrigt samme kvarter, den senere statsminister H.C.Hansen voksede op i, i de år.

Bedstemoderen var ikke begejstret for sin datters uægte søn, som hun skulle skifte, mens garnet blev skiftet på strikkemaskinen.

Drengen var i vejen - både fysisk og økonomisk - men også fordi det var nedværdigende for familien.

Det gik især bedstemoderen på, at kvarterets damer sladrede om den lille dreng, der var født i synd hos familien Sørensen.

”Jeg blev gemt væk og aldrig vist frem, når nogen kom på besøg, eller der var kunder i lejligheden. Jeg var en skam,

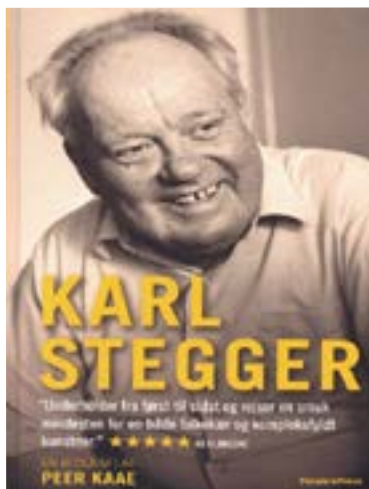
som ingen forventede sig noget som helst af.”

Karl Steggers bedstemor kom dog ikke til at trækkes så længe med ham, hun døde mens han var helt lille.

Man kan kun tænke sig hvad der løb igennem hovedet på den stakkels Marie. Først svigtede sømanden hende, og så døde hendes mor.

Nu måtte hun op hver morgen kl. seks, forlade sin treårige søn, og vendte først hjem fra arbejdet langt ud på aftenen. Nok kiggede hendes far lidt efter drengen, men kun i den korte pause, han holdt mellem det ene værtshusbesøg og det næste. Efter sin kones død, hjalp han sin datter med at få ekstraarbejde med flaskerne på bryggeriet. Han var en tørstig sjæl, der brugte sine sidste dage på byens bodegaer i selskab med Ceres produkter. Den lille Karl var mere eller mindre overladt til sig selv i en alder af bare tre år. Det kunne lyde uforsvarligt og utænkeligt. Men det var ikke helt ualmindeligt i arbejderklassen i starten af det forrige århundrede. Og Karl Steggers mor havde ikke noget valg. Børnehaver, fritidshjem og vuggestuer var næsten lige så fremmede ord som rumfærgen og computer i 1916. Marie levede på bunden af samfundet, hun befandt sig kun lige over det umyndige bundfald, der endte på fattiggården.

Læs bogen, den er absolut læseværdig.

160 film nåede denne folkekære skuespiller at indspille.

Peer Kaaes biografi er historien om dansk films ydmyge arbejderhelt, skuespilleren der kom fra ingenting og kæmpede sig til en plads i en verden, hvor en klodset figur med håndbajer og tung jysk accent ikke var hverdagskost.

Peer Kaae som har skrevet bogen bliver ofte spurgt: Hvor gammel er han i dag?

Forunderligt, for Karl Stegger døde i 1980.

Det fortalte mig, at Karl Stegger ikke er død i danskernes bevidsthed, alle kender ham - selv om ingen ved noget om ham.

Karl Stegger gjorde alt muligt for at være så almindelig som muligt.

Den første formand for Slagteriarbejderne i Silkeborg

ASRA deltog i 2023 i Arbejderfestivalen i Silkeborg. Her blev der fortalt om forskellige personer, der har betydet noget for arbejderbevægelsen i regionen. Historien om Villum Larsen er i vores arkiv, som vi mener er værd at fortælle videre.

Villum Larsen blev den første formand for Slagteriarbejdernes fagforening i Silkeborg, og selv om han startede helt på bar bund - et år før selve forbundet blev stiftet, så nåede han på kort tid at opbygge en slagkraftig fagforening under meget vanskelige forhold.

At det i det hele taget kunne lade sig gøre skyldtes først og fremmest Villum Larsens personlige egenskaber - for den sene slagteriarbejder, med det agtværdige overskæg havde ikke tidligere erfaringer med at bygge en forretning eller en bevægelse op.

Villum Larsen

Villum Larsen tog først og fremmest udgangspunkt i sit eget liv. Hvordan er mit arbejdsliv nu? Hvordan vil jeg gerne behandles? og hvordan når jeg

disse mål?

Det var disse elementære spørgsmål Villum Larsen stillede sig selv, inden han gik i gang med den omfattende opbygning af fagforeningen.

Som ansat slagteriarbejder på Koopmanns Slagteri mærkede han det hårde slid på egen krop, og han vidste præcis, hvilke forbedringer der skulle til.

Han vidste også, at arbejdet med at forbedre forholdene for slagteriarbejderne ville blive yderst vanskelige, for han var oppe imod en stærk modstander - nemlig direktøren på Koopmanns slagteri, den militaristiske Christian Lund.

Kæft Trit og retning

Christian Lund var militæruddannet og forsøgte i nogen grad at overføre hærens disciplin til slagteriet.

Arbejderne skulle holde, trit, og retning. Ledelsen var typen ”Vi alene vide”, og var meget lidt tilbøjelig til at lytte til arbejderne. Denne arrogante holdning over for deres medarbejdere var sandsynligvis en af grundene til, at

Villum Larsen allerede i 1894, altså i fagforeningens første år, fik indskrevet 46 af Koopmanns slagteriarbejdere i fagforeningen.

Den udvikling brød Christian Lund sig imidlertid ikke om, og han gjorde alt for at ødelægge den fagforening, som Villum Larsen stille og roligt havde bygget op. Christian Lund forsøgte bl.a. at stikke en kile mellem de organiserede arbejdere - han tilbød simpelthen de uorganiserede slagteriarbejdere en krone mere om ugen i løn - altså en kontant belønning for at holde sig fra fagforeningen.

Det er klart, at den politik hindrede nogle i at organisere sig.

For fattige slagteriarbejdere, der kun fik en ugeløn på 10 kr. var en krone oven i hatten ikke uden betydning. Desværre for direktøren på Koopmanns slagteri fik flere og flere arbejdere øjnene op for rænkespillet. De indså, at vejen til bedre kår udelukkende gik gennem sammenhold og enighed og i en fagforening.

En modig mand

Villum Larsen høstede gang på gang resultater, men altid i hård strid med slagteridirektøren, og det er på den baggrund, at man må betegne Villum Larsen som en modig mand, for oftest fyrede den tids direktører deres arbejdere øjeblikkeligt, hvis der var det mindste brok.

At Villum Larsen ikke blev fyret, vidner om den respekt Christian Lund alligevel havde for den spirende fagbevægelse.

Misbrugte sin magt

Andre af slagteriets arbejdere formåede ikke at holde ryggen rank, når direktøren misbrugte sin magt.

En dygtig respekteret maskinmester ved navn Sørensen var blevet opfordret af sine socialdemokratiske meningsfælle til at stille op til kommunevalget.

Hans dygtighed og fremsynethed skulle skaffe yderlige stemmer til partiet - men desværre for Sørensen brød direktør Lund sig ikke om socialdemokratiet, og Sørensen fik derfor besked på, at han blev fyret, hvis han stillede op til valget.

Sørensen var en fattig mand med indtil flere børn at forsørge, og i en tid uden hjælp til arbejdsløse var der ikke andet at gøre end at opgive kandidaturet til kommunevalget.

Villum Larsen opgav til gengæld ikke, men han havde jo også 46 organiserede slagteriarbejdere bag sig - og styrken voksede stadig.

Mennesket Villum Larsen

Villum Larsen blev født i 1854 i landsbyen Rom ved Lemvig. Han var søn af en gårdmand, men det blev ikke Villum Larsen, der skulle føre den fædrene gård videre.

Han blev i stedet uddannet som slagtersvend.

I en kortere årrække slog han sig ned i Horsens, hvor han var selvstændig slagter. Her var han ligeledes medlem af Horsens byråd. Næstformand for Den Socialdemokratiske Forening og

formand for Den frie Fattigkasse. Willum Larsen var altså en mand, der involverede sig kraftigt i lokalpolitiske forhold.

Især tyder hans formandskab af Den frie Fattigkasse på, at han især var opmærksom på de fattiges forhold - og fattige det var også den tids slagteriarbejdere, men det mærkede Willum Larsen først da han blev ansat på Koopmanns Slagteri i Silkeborg - men han gjorde også vanen tro noget ved sagen.

I de år hvor Willum Larsen virkede som fagforeningsformand i Silkeborg administrerede han hele organisationen fra sit privat hjem på Drewsensvej 38. Jobbet var ulønnet. Den stadig økonomisk svage fagforening havde simpelthen ikke penge til at lønne deres formand.

Det faktum stoppede nu ikke den idealistiske Willum Larsen.

Han fortsatte uanfægtet sit arbejde med at organisere slagteriarbejderne, så de kunne opnå bedre forhold.

Dengang var ordsproget ”Enighed gør stærk” en sætning med stor sandhedsværdi, der kunne måles direkte både i pengepungen og som en lettelse i det nedslidende arbejde.

Når de mange slagteriarbejdere mødtes for at diskutere faglige spørgsmål foregik det dog ikke i Willum Larsen private hjem.

Her var pladsen for trang.

Slagteriarbejderne gik i stedet på Cafe’ Remstrup i Søndergade. Her fik man som regel en akvavit og en øl efter en hård dags arbejde, og snakkede om

arbejdet, og om problemer i faget der nu engang opstod.

Men det var også på Cafe’ Remstrup fagforeningen holdt de første møder. Møder der resulterede i, at Willum Larsen kontaktede ledelsen på Koopmanns Slagteri for at diskutere forhold, der ikke var tilfredsstillende for arbejderne.

Som regel fik slagteridirektøren efterhånden en forståelse for de problemer Willum Larsen pegede på - og forståelsen gik ikke gennem bastante meldinger eller trusler om strejker, men gennem Willum Larsens myndige fremtræden og rolige argumentation. Resultaterne, efter de ofte hårde forhandlinger med slagteriledelse, blev offentliggjort på slagteriarbejdernes foretrukne mødested - Cafe’ Remstrup. Cafe’ Remstrup var et yndet samlingssted for slagteriarbejderne helt frem til 1970, hvor værtshuset blev lukket.

Forbundet stiftes 1895

Den 21. juli 1895 bliver Slagteriarbejdernes fagforbund stiftet på en kongres i Århus.

Allerede de følgende år bliver Willum Larsen valgt ind i forbundets hoved-

bestyrelse, og få måneder efter stiger Silkeborg-afdelingens formand atter i graderne.

Forbundsformand N. Andersen Brøndum vælger at gå af. En udmærkede strejke har krævet så meget af den ulønnede forbundsformand, at han ikke længere kan magte opgaven. Det giver plads for Willum Larsen, og han bliver uden sværds slag valgt som ny forbundsformand. Men stadigvæk er han slagteriarbejdernes fagforeningsformand i Silkeborg. Altså to job, der begge bliver klaret fra det privat hjem på Drewsensvej.

Ja faktisk havde han et tredje job.

Willum Larsen var jo stadig slagteri-arbejder på Koopmanns slagteri - et job, der var livsnødvendig for Willum Larsen, fordi det var det eneste af de tre job, der var lønnet.

Først i 1908 bevilger forbundet Willum Larsen en årlig løn på 2000,- kr. 1908 bliver også et andet vendepunkt for Willum Larsen, det bliver nemlig det år hvor han vælger at flytte til København.

Indtil da havde han passet både Forbundets og Fagforeningen fra Silkeborg. Men igennem flere år havde afdelingen i København arbejdet på at få formanden til hovedstaden.

Argumentet var, at en placering af forbundet i København, ville lette samarbejdet med de andre fagforbund, der næsten alle havde hovedsæde der.

Willum Larsen bøjede sig og forlod den by, hvor han havde levet det meste af hans voksne liv - men det var ikke af lyst, han drog afsted.

Allerede under kongressen i Silkeborg tale Willum Larsen om Silkeborg som et godt sted at være. Men det ændrede ikke ved det rimelige i Københavner-afdelingens argumentation.

Willum Larsen stoppede derfor som fagforeningsformand i Silkeborg - nu var det udelukkende de store linjer i selve forbundet, han skulle arbejde med. I 1910 kun to år efter Willum Larsen var flyttet fra Silkeborg døde han efter 2 to måneders sygeleje på Øresundshospitalet i København. Redaktøren af forbundets fagblad skrev dengang følgende mindeord om Willum Larsen

Willum Larsen var ikke den fødte agitator, han kunne ikke i flammen-de ord begejstre en forsamling. Men hans saglige og rolige fremlæggelse af tingene, vakte opmærksomhed og tiltro, tilliden blandt kammeraterne til vores afdøde formand var ubegrænset. De som husker den første tid, hvor forholdene var ringe, vil med stolthed se på vores organisation. Vores medlemstal nu i 1910 er 1500 - 1600 og forbundets samlede formue andrager 60.000 - 70.000 kr. Forbundet har sit eget fagblad og et smukt stort kontor, alt sammen et værk af vores afdøde formand, et værk, hvis tilblivelse han ofrede sin bedste manddom. Når Slagteriarbejdernes historie skal skrives, vil der stå et navn med flammeskrift, dette navn er -Willum Larsen

2023 blev året, hvor de tre Arbejderarkiver fik lavet en samarbejdsaftale.

På et møde i Sønderborg den 4. oktober, 2023, hvor Arbejdermuseet, LAASK og ASRA var samlet, blev der lagt op til, at der nu skulle skrives en samarbejdsaftale.

Det har været et ønske længe, men er blevet bremset på grund af, bl.a. Corona situationen.

Aftalen:

Idet Arbejderhistorisk Samling Ringkøbing Amt (herefter ASRA) Lokalhistorisk Arkiv for Arbejderbevægelsen i Sønderborg Kommune (herefter LAASK) og Arbejdermuseet med Arbejdermuseets Bibliotek og Arkiv (herefter Arbejdermuseet) anerkender hinandens særlige kompetencer og forpligtelser indenfor formidling arkivvirksomhed m.v.

Idet ASRA og LAASK har væsentlig interesse i at styrke samarbejdet med Arbejdermuseet, der har brede formidlings kompetencer, er fagligt forankrede og som besidder specialkompetencer.

Idet Arbejdermuseet har væsentlig interesse i at styrke samarbejdet med lokalarkiver med tilknytning til den danske arbejderbevægelse og interesse for arbejderhistorie.

Idet alle tre parter ønsker at udnytte synergieffekten mellem en stærk lokalhistorisk forankring og viden på den ene side og arkiv, bibliotek og museums kompetencer på nationalt plan og professionelt niveau på den anden side, er parterne enige om at indgå en samarbejdsaftale.

Der er ikke afsat særlige midler til finansieringen af samarbejdet. Arbejdermuseet betaler p.t. for ASRA og LAASK's administratorprofil til Reindex- systemet.

Der nedsættes en styregruppe bestående af en person udpeget af ASRA, en person udpeget af LAASK samt en person udpeget af Arbejdermuseet.

I tilfælde af ASRA eller LAASKs opløsning vil Arbejdermuseet bistå med at finde en løsning på samlingernes fremtidige bevaring, jvf. de to foreningers vedtægter.

Det tre arkiver/museer er glade for er, at der nu ligger en aftale, og at den aftale der er klar til underskrift, kommer til at løbe i 10 år, tages jævnlige op, mindst hvert andet år, med henblik på at foretage nødvendige ændringer.

Indhold

Under hensyn til ovenstående og idet parterne generelt ønsker at udbygge det gensidige samarbejde, er det parternes hensigt at samarbejde indenfor følgende områder.

- At koordinere parternes arkivindsamling under hensyn til henholdsvis ASRAs og LAASKs lokale arbejdsfelt og Arbejdermuseet nationale fokus samt materialets langtidsbevaring og tilgængeliggørelse via Arbejdermuseets arkiv og bibliotekssystem (p.t.Re-index)

- At udvikle samarbejde og indgå aftale omkring fremtidig digital arkivering..

- At udvikle viden og erfaring inden for relevante områder, på mindst et årligt fællesmøde, der huses på skift mellem parterne.

Nærmere omfang og indhold af samarbejdet fastlægges af parterne ved konkrete aftaler.

Vederlag

Parterne afholder hver især omkostninger forbundet med koordinering og administration af samarbejdet. I det omfang parterne i øvrigt leverer ydelser til hinanden, skal der indgås særskilt aftale med vederlag herfor.

ASRA - Historiens Hus i Herning

LAASK - Sønderborg Kaserne

Arbejdermuseet - København

De flotte huse som arbejderarkiverne holder til i.

Se mere på stedernes hjemmesider:

ASRA - www.asra.dk

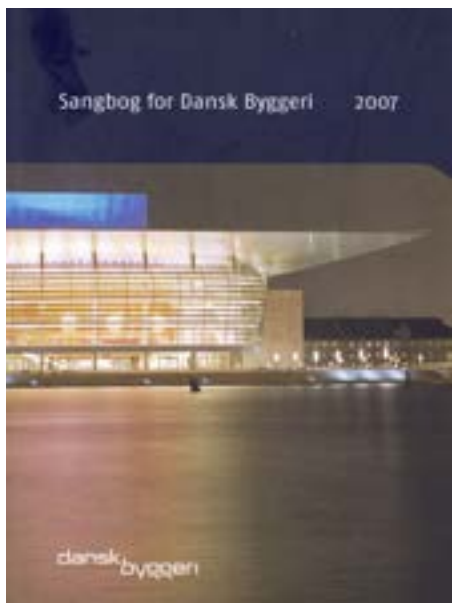
LAASK - www.arbejderarkiv.dk

Arbejdermuseet: - www.arbejdermuseet.dk

ASRA samler på sangbøger, med sange der er arbejdsrelateret

*For nyligt var redaktøren til en nyt-
årskur, hvor der blev sunget sange fra
en sangbog:*

Sange for Dansk Byggeri 2007
*Der er mange sange specielt lavet til
de enkelte fag:*

Melodi: *Når vinteren rinder i grøft
Du møder ham sikkert, hver dag på sin vej
du ved, at han hører til standen.
Du kender på afstand hans stolte kontrafej.
du ser hvor beslutsom han bærer sit grej
det er ham - det - linoleumsmanden.*

*Han bringer fornyelse ind i et hjem,
imens sveden den springer fra panden.
Det smukkeste gulv, kan hans hænder bringe
frem
den kunst er hans fag så det falder ham nem
det er ham - det - linoleumsmanden.
Johs. Torrild*

Malersangen

Jeg stryger et loft, jeg maler en væg
og synger en sang så det runger;
Lidt farve jeg får i mit ansigt og skæg,
og lidt går der i mine lunger.
Men altid jeg er i et perlehumør,
en maler kan selv give livet kulør.
For når farverne er røde og hvide og
grønne. - Og når man har lyseblåt -
Hvorfor så male gråt?

Jeg bliver bestilt til at male det lyst,
og pynte de nygiftes rede.
Jeg synger en sang, og dybt i mit bryst
jeg føler en længselsfuld glæde;
To yndige øjne har lovet mig alt
en fremtid så lys, ja så lys jeg har malt
for når farverne er røde og hvide og
grønne. - Og når man har lyseblåt -
Hvorfor så male gråt?

Er dagen forbi og fyraften nå't
så går jeg min kærest i møde.
Al træthed er væk, så snart jeg har fåt
et kys af to læber så søde.
Vi taler om bryllup, vi skæmter, vi ler,
vi taler om - - å, om alt andet mer!
For når farverne er røde og hvide og
grønne. - Og når man har lyseblåt,-
Hvorfor så male gråt.

Olfert Jespersen

Man fornemmer en hvis fagstolthed i
sange, skrevet af en "lægmand"
Fra Arbejdernes almanak 1917

Et lille ”eventyr” fra The Management Reviewe

Nogen gange har ”eksperterne” ikke ret, man kan ikke altid stole på ”teoretikerne”

Der var engang en mand, der boede ved en vej, hvor han solgte varme pølser. Hans hørelse var ikke så god, derfor havde han ingen radio.

Han havde lidt vrøvl med øjnene, så derfor læste han ikke aviser.

Men han solgte varme pølser.

Han satte skilte op ved vejen, der oplyste, hvor gode de var.

Han stod ved vejen og råbte: ”Skulle det ikke være en varm pølse, herre?”

Og folk købte!

Han forøgede sine ordre på kød og rundstykker.

Han købte også et større komfur.

Til sidst tog han sin søn hjem fra kostskolen, for at have ham til at hjælpe sig. Men så skete der noget.

Sønnen sagde: ”Far har du ikke hørt radio?” ”Har du ikke læste aviserne?”

En depressionsperiode er på vej.

Den europæiske situation er faretruende. Den hjemlige situation er endnu værre.

”Alting går ad Pommeren til”

Hvorpå faderen tænkte: ”Ja min søn har været på gymnasium, han læser aviser, og han lytter til radioen, så han må jo vide det.”

Altså nedskar faderen sine ordrer på kød og rundstykker, tog sine reklameskilte ned og stillede sig ikke længere

ud på vejen for at sælge sine varme pølser.

Salget af hans pølser standsede næsten helt.

”Du har ret, min søn,” sagde faderen til drengen. ”Vi er virkelig inde i en voldsom depressionsperiode.”

BLIV VEN
MED VENNERNE!

Foreningen Arbejdermuseets Venners formålsopgave er at støtte Arbejdermuseet. Ud over at støtte op om det gode formål får du samtidig glæde af en mangfoldig fordelagtig tilbud. Særlige arrangementer, gratis adgang til museet og 10% rabat i butikken.

Kom med hjem til vores historie
- bliv ven med vennerne!

ARBEJDERMUSEET
Arbejderbevægelsens bibliotek & arkiv

Fra Anker til Mette

Anker Jørgensen har netop været aktuel i TV, hvor man fortalte om den "lille røde statsminister". Han havde en dygtig sekretær, Lissa Galle, som en uvurderlig hjælp.

Hun var "praktisk gris" og organiserede hverdagen for ham til hans død i 2016

Hun fortæller i bogen. Jeg var Ankers sekretær i over 15 år, men har kendt ham siden jeg startede på Borgen i 1975. Gennem alle årene havde Anker og jeg en god og meget privat kontakt med hinanden.

Første gang jeg mødte Anker, var umiddelbart efter jeg var blevet ansat. Han var dengang statsminister, og han ville hilse på den nye sekretær. Hyggeligt. Der var ikke noget med De's og fru Galle, nej man var dus.

Sekretariatet var flere gange inviteret til frokost i statsministeriet og på Marienborg, ligesom vi var rundt til

frokost i de forskellige ministerier og hos Folketingets formand for at lære hinanden at kende.

Anker kom ofte på kontoret for at tale med gruppeledelsen og de ansatte. Anker var let at tale med, og vi hørte hurtigt om hans familieforhold, og han personlige interesser for bøger, kunst og anden kultur.

Eller de mange landsbykirker, som han altid tog sig tid til at tage billeder af, når han kom rundt i landet - en hobby han havde haft helt fra sin konfirmationsalder. Det skulle ikke være politik det hele.

Jeg var sekretær for flere af de fremtrædende i partigruppen

Ole Stavad var en af mine. Ole boede i Brovst, og ofte når han kom med den tidlige flyver fra Ålborg, havde han "futsko" med (smørkager/brunsvigere) fra det nordjyske, og de var varme endnu.

Den kedeligste oplevelse, som ligger dybt i min erindring, var da vi i august 1978 gik i regering med Venstre. LO-formanden Thomas Nielsen rasede mod Anker, og kaldte aftale for en "sommerspøg," men det var skam alvor

Da SV regeringen var en kendsger-

ning, kom ministrene op til sekretariatet, blandt dem Erling Jensen, Egon Jensen, Erling Dinesen, K.B. Andersen og Per Hækkerup. Jeg husker tydeligt mine ord til partiets sygdomsmærkede partitaktiker Per Hækkerup: ”Hvad har I dog gjort, lille Per?” Det lød måske som en replik fra en Far til fire film, men var ikke nær så morsomt. ment.

Frustrationen over regeringsskiftet var stor, men vi kunne ikke ane, at det ville vare så længe, inden vi igen fik regeringsmagten.

Vi troede, at Schlüter & Co blot fik ministerbilerne og ministerierne til låns nogle måneder, men det kom, som bekendt ikke til at gå sådan. Poul Schlüter blev faktisk siddende i 10 år og 137 dage, kun overgået af Estrup og Stauning.

Ved folketingsvalget den 8. september 1987 tabte vi to mandater, den borgelige regering tabte syv, men det var ikke nok til at blive væltet.

To dage efter valget meddelte Anker sin afgang som partiformand.

Anker udpegede selv sin efterfølger. Anker blev hyldet flere gange.

Først af hovedbestyrelsen i Folkets hus ved Enghave plads, så på en ekstraordinær kongres i Brøndby Hallen og dernæst blev han og Ingrid transporteret på en cykel rickshaw til Rødovre Hallen, hvor henved 4.000 partifæller tog en tårevædet afsked.

Hans efterfølger som partiformand blev Svend Auken, med Poul Nyrup Rasmussen som næstformand og Ritt Bjerregaard som leder af folketings-

gruppen.

Herefter satte Anker sig ned i de meniges rækker, hvor han blev til sin endelige afgang fra tinget i 1994.

Det var mærkeligt at opleve Anker som menigt medlem.

Det var han ligesom ikke vant til, så det var svært for ham kunne man fornemme.

Siden 1956 havde han været formand for et eller andet fagligt eller politisk. Ja helt tilbage til 1945, havde han siddet som værnepligtig forhandler om soldaternes vilkår med de siddende forsvarsministre.

Nu var han så heller ikke mere en del af sekretariatet i Folketinget, men havde kontor et andet sted på Borgen. Fra den tid havde jer mange gode minder, men også dramatiske, hvis jeg skal sige det.

Et af dramaerne var opgøret med Svend Auken og Poul Nyrup om formandsposten i Socialdemokratiet, det var nok det værste i min tid som sekretær i partiet. Det var ret svært at være ansat, for her var vi jo også opdelt i fløje. Vi viste alle, hvor vi hørte til, men arbejdede i samme rum.

Anker havde peget på Svend som sin efterfølger, og fandt behandlingen af ham ”helt urimelig og uretfærdig,” men valgte undervejs at holde lav profil af hensyn til partiets fremtid.

Striden kulminerede ved en ekstraordinær kongres i Vejle den 11. april 1992, hvor Nyrup trak det længste strå. Opgøret i Vejle mellem partikammeraterne og hele sceneriet var ikke Ankers kop te, for at sige det

mildt. Han brød sig ikke om at skifte formand midt i en kongresperiode, men måtte naturligvis som andre affinde sig med resultatet.

Ved Folketingsvalget i november 2001 tabte vi regeringsmagten. Venstres Anders Fogh Rasmussen tog et fast greb om tøjlerne, og et år senere trådte Pouls Nyrup tilbage som partiformand og overlod posten til Mogens Lykke-toft.

Ved den efterfølgende konstituering blev gruppesekretærens sekretær nedlagt. Arbejdsopgaverne sorterede herefter under gruppeformanden, der hed Pia Gjellerup. Vi havde arbejdet fint sammen dengang hun var gruppe-sekretær, og havde mange fortrolighe-der. Et par år efter kaldte Pia mig ind på sit kontor, hvor hun læste to sider op, som jeg ikke fattede, men dog konkluderede, at der ikke var brug for mig mere.

Nu skulle jeg indstille mig på et helt andet arbejdsliv udenfor Slotsholmens tykke mure, jeg var blevet overflødig i gruppen, men blev efter nogle for-handlinger heldigvis ansat i den faste stab på partikontoret.

I den forbindelse mistede Anker sin faste sekretær, og skulle have hjælp fra en, der ikke kendte hans historie. At det skulle overgå ham, kunne jeg bare ikke bære. ”Jeg tager Anker til venstre hånd” sagde jeg, for Anker var stadig en efterspurgt taler i det ganske land. Da jeg efter et par år senere rykke-de ud på partikontoret på Danasvej, kunne jeg med en vis stolthed ændre mit tilsagn. ”Nu betjener jeg Anker til

højre hånd.”

I min tid som sekretær for Anker, foregik megen kontakt pr. telefon, og med mødesedler med tid og sted, hvor han skulle hen.

Derfor kom jeg meget i den hyggelige lejlighed på Borgbjergsvej 1 på 3. sal til venstre.

Så det blev min opgave at holde styr på Ankers kalender, og sørge for han nåede både det en og det andet.

Det smuttede engang, hvor jeg var til Yoga, og lå stille på min måtte. Så kom min mand listende ind og sagde, Anker har ringet, han havde mistet sin seddel, og vidste ikke hvor han skulle hen. Ofte faldt han også i søvn i toget og kørte for langt.

Anker kunne godt være skarp, og kunne godt runde sine taler af med:

”Det hedder arbejderbevægelsen, men der er for lidt bevægelse.

Hvis vi forstener, går det galt,

Det er døden for vor bevægelse, hvis vi ikke sørger for, at der er social be-vægelse i den politiske kultur.”

Efterhånden måtte vi desværre indse, at Anker ikke kunne klare at blive boende på Borgbjergsvej med de mange trapper. Han fik kun sparsom kommunal rengøringshjælp til den store lejlighed, men ville ikke bede om mere.

Sammen med Anker var jeg på besøg på flere plejehjem.

Valget faldt på Saxogade, hvor An-kers Ingrid havde været formand for bestyrelsen.

Ved indflytningen blev Anker præ-senteret som ny beboer i plejehjem-

mets nyhedsbrev.

Her skrev han: ”Jeg sidder i min gamle lænestol i lejligheden på plejehjemmet, hvor jeg bor. Stolen er blevet omdrejningspunkt i min alderdom. Her tilbringer jeg en stor del af min tid med at tænke, erindre og reflektere over livet. Stolen købte min kone i FDBs møbel afdeling for mange år siden. Ingrid døde i 1997.

At blive gammel er følelsen af, at der gradvis bliver lukket ned for apparatet. Det mener jeg med en hvis utilfredshed. Jeg er først og fremmest præget af et dårligt syn. Når jeg ser rundt i lejligheden, kan jeg genkende det hele, men det er uskarpt. Det er som at se gennem en si. Jeg er blind på det ene øje og frygter det andet også lukke i. Så ville jeg ikke kunne opleve det, at det bliver forår igen.” Anker havde en sød tand.

Jeg husker engang, da en lille delegation fra ungdoms og familieorganisationen DUI-Leg og Virke besøgte Anker på plejehjemmet i Saxogade, for at lave et interview om hans politiske liv. To af dem var børn Malene og Johanne. Interviewet startede således: ”Kom endelig indenfor, jeg går ud fra det er velopdragne børn i har med?” siger Anker og smiler, og byder hjertelig velkommen, da de træder indenfor i den hyggelige lejlighed. Da en af gæsterne spørger til Ankers karriere, svarer han: ”Karriere er ikke et ord, jeg kan bruge til noget, jeg har altid følt et stort engagement i arbejderbevægelsen, og kæmper for at gøre min indsats i samfundet, jeg har følt

nødvendigt.”

Både Anker, Ingrid og deres børn har været aktive i DUI, hvor han senere blev æresmedlem. Da Anker i 2009 modtog Peter Sabros hæderspris i PH-cafeen, donerede han de medfølgende penge til DUI, der sammen med DsU for nyligt har indrettet fælles kursusjendom i Vissenbjerg på Midtfyn ved navn Ankersminde.

”Man kan godt sige, at mit politiske liv begyndt i DUI. Man skal ikke være egoist, det lærte jeg af at være DUI'er. Og dyrke fællesskabet. Men nogen gange kan det være sjovest at få flest mål, så man undgår ikke helt konkurrencen,” smiler Anker. ”Jeg er trods alt også sportsmand.”

Anker døde den 20. marts 2016

Bogen er udgivet med støtte fra:
HK Danmark
HK Hovedstaden
VELUX FONDEN

Forlaget Gonzo
Saltøvej 10
2665 Vallensbæk Strand
Tlf: 3011 2155
Mail: alexfranklarsen@gmail.com

Kontingent 2024.

Med udsendelse af ASRA NYT nr. 1 - 2024 ønsker vi jeres kontingent betaling gennem jeres netbank.

Betaling kan ske i Arbejdernes Landsbank nr.: 5383 0302380.

Arbejdernes
Landsbank

Husk at skrive navn eller forening på netbank betalingen. Så kan vi se hvem der har indbetalt og I vil undgå at få tilsendt rykker.

Kassereren anmoder om, at der bliver indbetalt så hurtigt det er muligt, og gerne senest på generalforsamlingen. Der er det muligt med kontant betaling.

Gennem jeres medlemskab gør I det muligt for ASRA at gennemføre arbejdet med arkivering, registrering og anden aktivitet for at bevare og levendegøre arbejdernes historie. Medlemskontingent er ASRA's eneste faste indtægtskilde, og uden den kan foreningen ikke bestå. Vi synes selv at vi løser en vigtig opgave og er derfor glade for at have medlemmer, som har støttet os gennem mange år, og at der fortsat kommer nye til.

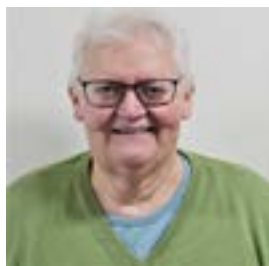
Satserne, som blev vedtaget af generalforsamlingen i 2023, er:

Private medlemmer:	125 kr.
Partiforeninger/AOF- afdelinger/ Faglig senior klubber:	175 kr.
Andre foreninger:	250 kr.
Faglige organisationer:	800 kr.

Kontingentet er uændret i forhold til 2023.

Kan kun betales via netbank.

Netbank i **Arbejdernes**

Kasserer Inge M. Jensen

ASRA

Generalforsamling

Onsdag den 13. marts 2024 kl. 19.00 i Fællessalen
Historiens Hus - Museumsgade 32, Herning

Dagsorden

- 1. Velkomst ved formanden**
- 2. Vedtagelse af forretningsorden**
- 3. Valg af dirigent**
- 4. Valg af stemmetællere**
- 5. Bestyrelsens beretning**
- 6. Fremlæggelse af det reviderede regnskab**
- 7. Fremlæggelse af budget**
- 8. Fastsættelse af kontingent 2024**
- 9. Indkomne forslag**
- 10. Valg:**
  - a. på valg er kasserer for 2 år**
Inge M. Jensen - modtager genvalg
  - b. 2 Bestyrelsesmedlemmer for 2 år**
på valg er: Annett Gejl - modtager genvalg
Marianne Christensen - modtager genvalg
  - c. 2 bestyrelsessuppleanter for 1 år**
Kaj Cramer
Elin Kragelund - modtager genvalg
- 11. Revisor for 2 år**
Erik Christensen - modtager ikke genvalg
1 Revisorsuppleant for et år
- 12. Eventuelt**

Forslag som ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal afleveres til formanden senest 14 dag før.